

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 11-09-2020 r.

Adam Bodnar

WZF.7044.17.2020.TO

**Pan
Mariusz Kamiński**

**Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji**

Szanowny Panie Ministrze,

w trakcie analizy spraw zgłaszanych do mojego Biura ujawnił się problem niezgodności z Konstytucją RP § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2020 r. w sprawie pobierania odcisków linii papilarnych oraz wymazów ze śluzówki policzków od funkcjonariuszy i pracowników Policji (Dz.U. poz. 1347 dalej: rozporządzenie MSWiA). Pojawiły się także wątpliwości dotyczące zakresu ochrony danych funkcjonariuszy i pracowników Policji, w związku z wprowadzeniem tzw. eliminacyjnej bazy danych DNA .

Zgodnie z art. 20 ust. 11 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2020 r. poz. 360 ze zm.) Policja pobiera odciski linii papilarnych lub wymazy ze śluzówki policzków od funkcjonariuszy i pracowników Policji wykonujących służbowe czynności związane z ujawnianiem, zabezpieczaniem lub badaniem śladów związanych z podejrzeniem popełnienia czynu zabronionego w celach wyeliminowania pozostawionych przez nich śladów. Inaczej mówiąc względem określonej grupy funkcjonariuszy i pracowników Policji – w celach eliminacyjnych – pobierane są odciski linii papilarnych i wymazy ze śluzówki policzków. W bezpośrednim związku treściowym z niniejszą normą prawną pozostaje upoważnienie do wydania aktu wykonawczego. Stosownie do art. 20 ust. 1m ustawy o Policji minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, **tryb** pobierania odcisków linii papilarnych lub wymazów ze śluzówki

policzków od funkcjonariuszy i pracowników Policji oraz **sposób przeprowadzania i dokumentowania** czynności związanych z ich pobieraniem, a także **rodzaje służb policyjnych uprawnionych do korzystania zbiorów danych** zawierających odciski linii papilarnych lub wymazy ze śluzówki policzków od funkcjonariuszy i pracowników Policji oraz **sposób zabezpieczenia tych zbiorów** uniemożliwiający identyfikację funkcjonariusza lub pracownika Policji, których dane dotyczą, przez osobę nieupoważnioną, uwzględniając konieczność wyeliminowania pozostawionych przez nich śladów.

Przepis upoważniający (art. 20 ust. 11 ustawy o Policji) nie uprawnia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji do określenia zasad (warunków) pobierania odcisków linii papilarnych lub wymazów policzków od określonej grupy funkcjonariuszy i pracowników Policji. Wskazane upoważnienie dotyczy bowiem trybu pobierania, sposobu pobierania i dokumentowania tych czynności, uprawnionych do korzystania ze zbiorów oraz sposobu ich zabezpieczenia.

Ponadto możliwość odstąpienia od pobrania (względnie zniszczenia po pobraniu) od funkcjonariusza odcisków linii papilarnych lub wymazu ze śluzówki policzków czy też usunięcia i zniszczenia takich danych z istniejących zbiorów danych (§ 3 ust. 2 rozporządzenia MSWiA) ingeruje w materię regulowaną ustawowo. W rezultacie norma prawna wyższego rzędu, wynikająca z treści art. 20 ust. 11 ustawy o Policji podlega wyłączeniu na mocy normy prawnej niższego rzędu (§ 3 ust. 2 rozporządzenia MSWiA).

Niezależnie od oceny zasadności wprowadzenia możliwości wyłączenia stosowania art. 20 ust. 11 ustawy o Policji, pragnę zauważyć, że opisany stan prawny narusza istniejącą hierarchię źródeł prawa (art. 87 ust. 1 Konstytucji RP), a także stanowi przekroczenie granic upoważnienia ustawowego (art. 92 ust. 1 Konstytucji RP). W świetle powyższego na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2020 r. poz. 627, dalej: ustawa o RPO) zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o podjęcie inicjatywy prawodawczej w celu dostosowania istniejących przepisów do standardów konstytucyjnych.

Jednocześnie na podstawie art. 13 ust. 1 pkt ustawy o RPO zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o wskazanie szczegółowej listy stanowisk na których wykonywane są czynności służbowe związane z ujawnianiem, zabezpieczeniem lub

badaniem śladów związanych z podejrzeniem popełnienia czynu zabronionego w celach wyeliminowania pozostawionych przez nich śladów, a także czy przekazywanie próbki biologicznej do zbioru danych DNA ma dla funkcjonariuszy i pracowników Policji charakter dobrowolny czy obligatoryjny.

Będę także zobowiązany za przybliżenie mechanizmów zabezpieczenia zbiorów danych daktyloskopijnych i DNA, o których mowa w § 8 ust. 2 rozporządzenia MSWiA w kontekście art. 39 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości (Dz.U. z 2019 r. poz. 125). W tym zakresie uprzejmie proszę o wyjaśnienie czy zastosowane środki zabezpieczenia danych osobowych są – w ocenie Pana Ministra – adekwatne do kategorii danych objętych ochroną.

Dodatkowo uprzejmie proszę o wskazanie zakresu przedmiotowego dostępu do informacji, o którym mowa w § 7 ust. 2 rozporządzenia MSWiA (w szczególności do jakich danych będzie miała dostęp osoba uprawniona).

Z wyrazami szacunku,

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/